

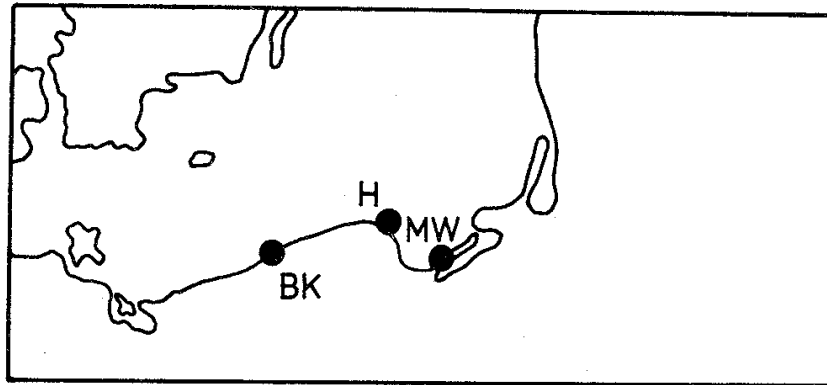
AKCJA BAŁTYCKA 1985. SEKCJA POLSKA
SPRAWOZDANIE Z PRACY

PRACE AKCJI BAŁTYCKIEJ. Nr 68

W 1985 r. prace terenowe Akcji Bałtyckiej prowadzone były wiosną w dwóch, a jesienią w trzech stacjach (rys. 1, tab. 1). Zakres prowadzonych badań i metody prac nie uległy zmianom.

Pracą stacji badawczych kierowali: Bogdan Brewka, Przemysław Busse, Tomasz Cofta, Michał Goc, Anna Grabowska, Krystyna Kahl, Wojciech Kania, Paweł Mielczarek, Andrzej Petryna, Arkadiusz Sikora i Henryk Sułek. Ponadto w pracach stacji brały udział 104 osoby z 15 uczelni oraz z licznych innych instytucji, w tym 4 gości zagranicznych (RFN, Włochy).

Podczas wiosennego i jesiennego chwywania ptaków zaobrączkowano 16 588 osobników należących do 81 gatunków (tab. 2). Już trzeci kolejny rok przynosi spadek ogólnej liczby zaobrączkowanych ptaków, tym razem spowodowany bardzo słabymi wynikami prac wiosennych i dużym spadkiem liczby zaobrączkowanych ptaków jesienią w stacjach Hel i Bukowo-Kopań. Liczebność ptaków na Mierzei Wiślanej zwiększyła się w stosunku do roku 1984, choć wzrost ten zaznaczył się tylko u 5 z 15 pospolitych gatunków ptaków (tab. 3); 2 gatunki wykazały dalszy spadek liczebności. Liczebność migrantów chwywanych w stacji Bukowo-Kopań uległa ponownie obniżeniu; 8 gatunków obniżyło swoją liczebność i tylko jeden chwywany był nieco liczniej niż w roku ubiegłym. W roku 1985 stwierdzono na Mierzei Wiślanej wyraźne inwazje raniuszka, sójki i orzechówki syberyjskiej. W stacji Bukowo-Kopań, poza inwazjami sójki i orzechówki, schwywano wyjątkowo dużo kowalików (94 osobniki, co stanowi 25 % ogólnej liczby kowalików schwywanych w czasie prac Akcji Bałtyckiej w latach 1960–1984). Jest to już drugi przypadek tak licznej inwazji kowalika w tej stacji w ciągu ostatnich lat (1981 r. – 65 osobników).

Rys. 1. Rozmieszczenie polskich stacji Akcji Bałtyckiej w 1985 r. BK – Bukowo-Kopań: 54°28' N, 16°25' E; H – Hel: 48°46' N, 18°28' E; MW – Mierzeja Wiśłana: 54°21' N, 19°19' E

Fig. 1. Map of Polish stations of Operation Baltic in 1985

Tabela 1

Czas pracy, liczba sieci i ptaków schwywanych w poszczególnych stacjach w 1985 r.

Work terms, net and birds number at individual stations. (1) – station, (2) – term of work, (3) – average number of nets, (4) – number of species ringed, (5) – number of birds ringed, (6) – number of retraps, (7) – spring, (8) – autumn, (9) – total

	Stacja (1)	Czas pracy (2)	Przeciętna liczba sieci (3)	Liczba zaobrączkowanych gatunków (4)	osobników (5)	Liczba retrapów (6)
Wiosna (7)	H	27 III – 15 V	44	39	1504	128
	BK	27 III – 15 V	42	51	1712	211
Jesień (8)	MW	14 VIII – 1 XI	45	68	8466	327
	H	3 IX – 17 X	50	36	980	60
	BK	14 VIII – 1 XI	44	54	3926	211
Razem (9)				81	16588	937

Tabela 2

Ptaki zaobraczkowane podczas Akcji Bałtyckiej w 1985 r.

Number of birds ringed during Operation Baltic 1985. (1) – species; (2) – station; (3) – spring; (4) – autumn; (5) – 103 species not ringed in 1985; (6) – total

Gatunek (1)	Stacja (2)					1985	1960–1985
	Wiosna (3)		MW	Jesień (4)			
	H	BK			H	BK	
<i>Acanthis cannabina</i>		10			2	12	253
<i>Acanthis flammea</i>	6	5	14		3	28	863
<i>Accipiter nisus</i>	14	2	3	1	2	22	428
<i>Acrocephalus arundinaceus</i>		2	16			18	1 136
<i>Acrocephalus palustris</i>			4		7	11	294
<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>			27	1		28	1 784
<i>Acrocephalus scirpaceus</i>		1	464	2	9	476	19 347
<i>Aegithalos caudatus</i>			1 380	12	23	1 415	22 268
<i>Alcedo atthis</i>			2			2	176
<i>Anthus pratensis</i>			1			1	302
<i>Anthus trivialis</i>	2	2	26	5		35	1 367
<i>Asio otus</i>		1				1	43
<i>Caprimulgus europaeus</i>	1		1			2	42
<i>Carduelis chloris</i>		1	1			2	373
<i>Carduelis spinus</i>	3	16	35	6	9	69	6 119
<i>Carpodacus erythrinus</i>			1		1	2	47
<i>Certhia brachydactyla</i>	1	7	1		14	23	582
<i>Certhia familiaris</i>	3	4	17	6	15	45	4 812
<i>Coccothraustes coccothraustes</i>		1	2			3	115
<i>Cuculus canorus</i>				1	3	4	94
<i>Dendrocopos major</i>			1	1	2	4	1 931
<i>Dendrocopos minor</i>			2	1	1	4	237
<i>Emberiza citrinella</i>	1	10	26		8	45	1 558
<i>Emberiza schoeniclus</i>	1	3	11			15	1 520
<i>Erithacus rubecula</i>	525	470	920	319	427	2 661	163 805
<i>Falco tinnunculus</i>	1					1	3
<i>Ficedula albicollis</i>		1				1	57
<i>Ficedula hypoleuca</i>	65	42	11	8	25	151	9 079
<i>Ficedula parva</i>		6		1	1	8	155
<i>Fringilla coelebs</i>	63	43	54	42	29	231	16 738
<i>Fringilla montifringilla</i>	5	2	3	4	1	15	1 429
<i>Gallinago gallinago</i>			2			2	449
<i>Garrulus glandarius</i>	1	1	22	7	52	83	3 690
<i>Hippolais icterina</i>					9	9	287
<i>Hirundo rustica</i>			1			1	2 593
<i>Jynx torquilla</i>	1	2	2		1	6	349
<i>Lanius collurio</i>		1	15	1	3	20	1 000
<i>Lanius excubitor</i>			3			3	242
<i>Locustella fluviatilis</i>			1		1	2	24
<i>Locustella luscinioides</i>			2			2	178
<i>Locustella naevia</i>		1	3		1	5	205
<i>Loxia curvirostra</i>				2		2	177

cd. tab. 2

Gatunek (1)	Stacja (2)					1985	1960-1985
	Wiosna (3)		MW	Jesień (4)			
	H	BK		H	BK		
<i>Luscinia luscinia</i>		5			3	8	156
<i>Luscinia megarhynchos</i>		1				1	9
<i>Luscinia svecica</i>	1	2	1			4	211
<i>Motacilla alba</i>	2					2	1 007
<i>Motacilla flava</i>			1			1	710
<i>Muscicapa striata</i>		1	11	15	11	38	4 082
<i>Nucifraga caryocatactes</i>			1		2	3	67
<i>Oenanthe oenanthe</i>			4	2	1	7	433
<i>Parus ater</i>	6	11	39	2	124	182	18 996
<i>Parus caeruleus</i>	11	5	845	4	189	1 054	43 887
<i>Parus cristatus</i>	1	3		3	4	11	340
<i>Parus major</i>	148	15	1 712	10	889	2 774	92 286
<i>Parus montanus</i>	3	4	6	7	59	79	1 876
<i>Parus palustris</i>			17		9	26	871
<i>Passer domesticus</i>			1			1	57
<i>Passer montanus</i>			2			2	121
<i>Phoenicurus ochruros</i>	2	2	2		1	7	339
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	30	37	42	56	15	180	16 542
<i>Phylloscopus collybita</i>	12	38	30		28	108	6 348
<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	12	25			4	41	1 412
<i>Phylloscopus trochilus</i>	23	189	101	28	191	532	29 322
<i>Prunella modularis</i>	1	13	16		6	36	3 821
<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	2	7	18		11	38	2 127
<i>Regulus ignicapillus</i>	6	7	1		4	18	975
<i>Regulus regulus</i>	375	467	2 109	270	1 285	4 506	315 721
<i>Remiz pendulinus</i>			53			53	434
<i>Saxicola rubetra</i>			36			36	852
<i>Sitta europaea</i>		1	2		94	97	473
<i>Sturnus vulgaris</i>			6			6	6 509
<i>Sylvia atricapilla</i>	3	13	96	11	39	162	10 284
<i>Sylvia borin</i>	2	1	25	10	45	83	6 377
<i>Sylvia communis</i>		4	11	1	5	21	1 022
<i>Sylvia curruca</i>	4	42	6	1	5	58	3 276
<i>Sylvia nisoria</i>			1		1	2	343
<i>Troglodytes troglodytes</i>	9	14	24	2	18	67	4 018
<i>Turdus iliacus</i>	15	11	10	5	19	60	3 835
<i>Turdus merula</i>	38	95	51	5	65	254	11 473
<i>Turdus philomelos</i>	105	65	110	128	150	558	23 490
<i>Turdus pilaris</i>			2			2	459
103 gatunki nie obrączkowane w 1985 r. (5)							17 750
Razem (6)	1 504	1 712	8 466	980	3 926	16 588	898 462

Tabela 3

Liczebność względna niektórych gatunków ptaków na Mierzei Wiślanej i w Bukowie-Kopaniu jesienią 1985 r. Strzałki wskazują kierunek zmian w stosunku do roku poprzedniego; ● – zmiana $\pm 5\%$

Relative abundance of some bird species at Mierzeja Wiślana and Bukowo-Kopań in autumn 1985. The arrows point out the direction of changes in relation to previous year; ● – change $\pm 5\%$. (1) – species, (2) – per cent of many years mean (Busse P. 1973. *Dynamics of numbers in some migrant caught at Polish Baltic coast 1961–1970*. Not. Orn. 14, 1–2: 1–38), (3) – mean value of per cent of many years mean

Gatunek (1)	Procent średniej wieloletniej (2)	
	Mierzeja Wiślana	Bukowo-Kopań
<i>Aegithalos caudatus</i>	241,6↑	7,4●
<i>Certhia familiaris</i>	7,7●	14,5↓
<i>Erithacus rubecula</i>	42,7●	8,8↓
<i>Ficedula hypoleuca</i>	10,2↑	16,4↓
<i>Muscicapa striata</i>	11,0↑	17,2↓
<i>Parus ater</i>	3,0●	22,7●
<i>Parus caeruleus</i>	42,0↑	11,6↓
<i>Parus major</i>	37,8●	15,2↓
<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	11,2●	3,6●
<i>Phylloscopus collybita</i>	51,3●	22,7↓
<i>Phylloscopus trochilus</i>	21,3●	29,7●
<i>Regulus regulus</i>	38,3●	40,5↓
<i>Sylvia atricapilla</i>	95,2↑	16,5●
<i>Turdus merula</i>	27,1↓	5,7●
<i>Turdus philomelos</i>	23,5↓	28,9↑
Średni procent średniej wieloletniej (3)	44,3↑	17,4↓

Tabela 4

Kontrole i retrapy długoterminowe w 1985 r.

Controls and long-term retraps in 1985. (1) – birds with rings, (2) – foreign, (3) – not local, (4) – local, (5) – spring, (6) – autumn, (7) – total

Ptaki z obrączkami (1)	Wiosna (5)		Jesień (6)			Razem (7)
	H	BK	MW	H	BK	
Zagranicznymi (2)	2	4	95	5	7	113
Gdańsk niemiejscowymi (3)	–	–	2	–	1	3
Gdańsk miejscowymi (4)	1	10	26*	–	3	40
Razem (7)	3	14	123	5	11	156

* W tym 19 ptaków obrączkowanych w pobliżu stacji w okresie lęgowym; including 19 birds ringed nearby the station during breeding season

Tabela 5

Ptaki z obrączkami zagranicznymi schwymane w 1985 r.

Birds with foreign rings caught in 1985. (1) – species, (2) – ringing scheme, (3) – total

Gatunek (1)	Centrala obrączkowania (2)							Razem (3)
	HELSINKI	LITUANIA	LITUANIA + RIGA	MATSALU	MOSKWA	RIGA	STOCKHOLM	
<i>Accipiter nisus</i>	1						1	2
<i>Aegithalos caudatus</i>		29	1	20	7	14		71
<i>Erithacus rubecula</i>		1					1	2
<i>Ficedula hypoleuca</i>				1				1
<i>Garrulus glandarius</i>					1			1
<i>Parus ater</i>					1			1
<i>Parus caeruleus</i>		4		1	5			10
<i>Parus major</i>		14		4	3			21
<i>Phylloscopus trochilus</i>							1	1
<i>Regulus regulus</i>				1	2			3
Razem (3)	1	48	1	27	19	14	3	113

Inwazja raniuszka na Mierzei Wiślanej spowodowała, że liczba ptaków schwypanych z obrączkami zagranicznymi znacznie wzrosła w porównaniu z rokiem poprzednim (tab. 4 i 5).

W 1985 r. oddano do druku poza *Notatkami Ornitologicznymi* następujące publikacje, oparte na materiałach Akcji Bałtyckiej:

Busse P. *Migration pattern of European Passerines*. Nuthatch.

Busse P. *Evolution of knowledge about migration of European populations of Song Thrush*. Seevögel.

Przemysław Busse, Tomasz Cofta, Andrzej Petryna

OPERATION BALTIC 1985. POLISH SECTION

REPORT ON FIELD WORK

OPERATION BALTIC PAPERS. NO. 68

Summary

In 1985 two stations in spring and three ones in autumn were led by Operation Baltic on Polish Baltic coast (Fig. 1, Table 1). Standard field methods of Operation Baltic were used at the stations.

Total of 16 588 birds of 81 species was ringed during both seasons (Table 2). It is the third subsequent year with diminishing numbers of ringed migrants, mainly due to very weak spring results and low numbers of autumn migrants at Hel and Bukowo-Kopań stations. The results of catching at Mierzeja Wiślana were better than in previous year, but only 5 species had a growing tendency in numbers (Table 3).

At Mierzeja Wiślana a distinct invasion of Long-tailed Tit, Jay and Siberian Nutcracker were observed. At Bukowo-Kopań, besides the invasions of Jay and Nutcracker, a high number of Nuthatch was ringed (94 individuals – 25% of 1960–1984 species total). It is the second case of such high number of ringed Nuthatches at this station in last years (1981 – 65 individuals ringed).

At the end of the report a list of papers ended in 1985 which will be published out of *Notatki Ornitologiczne* is given.